

SIMPOZIONUL „COORDONATE ETNO-ISTORICO-GEOGRAFICE ÎN SUD-VESTUL ROMÂNIEI”, ORŞOVA, 1993

La sfârșitul anului trecut, la Orșova s-a desfășurat în organizarea Bibliotecii orașenești și a Secției de etnografie de la Muzeul „Regiunii Porților de Fier”, Drobeta-Tr. Severin, simpozionul „Coordonate etno-istorico-geografice în sud-vestul României”, prilejuit de împlinirea a 70 de ani de când Orșova a primit statutul de oraș.

Orașul-port dunărean Orșova este una dintre așezările cu un pitoresc aparte, situat în centrul unei zone turistice de mare atracțivitate și cu o istorie ce coboară până în zorile omenirii: mărturiile arheologice din vatra localității și imprejurimi atestă o continuitate de locuire din paleoliticul superior până în lumea traco-dacică. Apoi Dierna antică a fost un important punct vamal și centru meșteșugăresc roman ridicat la rangul de municipiu, dar și locul unui castru roman târziu. Rezenind, în a doua jumătate a primului mileniu, așezarea rurală, în preajma sa a fost înălțată cetatea feudală a Orșovei, care a străjuit bătrânlul Danubiu până spre finele secolului al XVIII-lea. Secoulul al XIX-lea și primele decenii ale celui actual au marcat creșterea și modernizarea localității. În anul 1923, Orșova a primit statutul de oraș iar în urmă cu un sfert de veac a trăit experiența strămutării pe un nou amplasament, vecin zechiului areal scufundat sub apele lacului de acumulare „Porțile de fier”.

În ultimul veac și jumătate, Orșova a cunoscut și o apreciabilă viață culturală, dispunând de societăți culturale, ziar, biblioteci, cinematografe. I-a lip-

sit însă un muzeu local, deși din anul 1907 a ființat pe lângă școală generală, devenită ulterior liceu, un punct muzeal cu valoare mai mult decât didactică.

Biblioteca orașenească Orșova, singura instituție din oraș care se mai ocupă de cultură după 1990, a organizat, în colaborare cu Secția de etnografie a Muzeului „Regiunii Porților de Fier” din Drobeta-Tr. Severin, simpozionul „Coordonate etno-istorico-geografice în sud-vestul României”.

Manifestarea a fost deschisă de directorul muzeului din Drobeta-Tr. Severin, arheologul Ion Stângă, care, după unele considerații privind trecutul Orșovei și bogăția de materiale referitoare la acesta, a subliniat necesitatea organizării, într-un viitor cât mai apropiat a unui muzeu orașenesc.

În comunicarea *Convergențe și interforențe istorice și culturale în zona Porților de Fier*, Mite Măneanu a evidențiat faptul că această regiune este unul dintre spațiile antropogenezei, după cum o dovedește bogăția mărturiilor arheologice și a datelor. În întreaga Europă nu există un loc cu o atare continuată și unitate. Reluând cuvintele lui George Vâlsan „aici și găsim pe români din cele mai vechi timpuri”, autorul a conchis că în această zonă trebuie căutat leagănul poporului român.

Rămânând în domeniul arheologiei, Constantin Stuparu a prezentat *Obiecte de podoaabă dacice descoperite la Ostromul Simian*. Arheologul severinean a prezentat un număr de 15 mărgi-

gele, unele asemănătoare cu pieșe elenistice, concluzionând că vechea comunitate de la Simian era angrenată în intense schimburi de mărfuri.

Cercetătorul Octavian Boian-giu de la Stațiunea de cercetări geografice din Orșova, a susținut comunicarea *Modificări climatice în Cisura Dunării*. Defileul acesta este cel mai lung atât al fluviului cât și dintre defileele existente pe apele din țara noastră, ceea ce îl definește fiind și specificul climatic determinat de structura sa. Aici există o climă temperat-continențală cu influențe sud-mediterraneene. Aceasta face să se dezvolte specii vegetale și animale de origine atât sudică cât și boreală. Alternarea unor secțiuni largi ale defileului cu altele inguste produc parametri meteorologici variati; aici s-au înregistrat cele mai ridicate valori medii anuale din țară datorită advecției de aer tropical, cu fenomene de secetă; au existat ani cu ierni fără temperaturi negative; curentii locali sunt de tip „Bora”. După ridicarea barajului de la Porțile de Fier, s-au observat modificări climatice la nivelul apei și al culmilor, maximele de temperatură s-au redus și a crescut umiditatea.

Muzeograful Magdalena Varvara Plăvîțu, în comunicarea *Unele considerații privind ornamentea lăzilor de zestre de la Obârsia Cloșcani*, a reluat, din unghiul de vedere al semanticii ornamentale, o temă abordată anterior de Viorica Tătulea, Milcana Pauncev și Constantin Julian-Petroi, dovedind că de largă este această problematică.

Autoarea a insistat asupra succesiunii ornamentelor ce respectă textul unei descrierii a vieții omului.

Tot domeniului etnografiei i-au apartinut și comunicările: *Contribuții privind realizarea unei rezervații de arhitectură și artă populară în localitatea Cerniți (Mehedinți)* de Grigore Bordei și Vasile Sîșu; *Motive decorative pe scoarțe mehediniene* de Elisabeta Gherban și *Considerații privind motivul ornamental „hora”* de Constantin Juan-Petroi. În cadrul ultimei comunicări enumerate, autorul s-a oprit la hora ca dans popular și motiv ornamental. Dansul „hora” are în România cea mai mare răspândire, originea sa coborând, după dovezile arheologice, până în neolicic, alte atestări străbătând toate perioadele istorice într-o continuitate remarcabilă. Ornamentul „hora” este prezent în arhitectura casei și a gospodăriei, pe piesele textile sau de mobilier, dar și pe alte categorii de piese realeze artistice. Pentru Mehedinți se exemplifică cu o ladă de zeseție produsă în centrul de la Obârșia Cloșani, o ie de la Broșteni și „zăzelci cu bete” de la hotarul Mehedințului cu Doljul, toate aflate în patrimoniul Muzeului „Regiunii Porților de Fier”.

Au mai fost prezentate comunicările: *Monumente de arhitectură din Orșova (bisericele „Sf. Nicolae” și romano-catolică și Mănăstirea „Sf. Ana”)* de Gheorghe Hâncu; *Un patric mehedințean — Nicolae Popescu* de Florin Drăgoiici; *Despre comoriile naturii* de Sorin Matacă și *Cel mai vechi studiu de geologie existent în biblioteca Muzeului „Regiunii Porților de Fier”* de Corneliu Melinescu (studiu realizat în anul 1876 de Grigore Cobălcescu, în care se atragea atenția, printre altele, asupra calcarului de Bahna, utilizat, ulterior, în pavarea drumului Vârciorova-Piștești).

Simpozionul „Coordonate etno-istorico-geografice în sud-vestul României”, s-a încheiat cu o vizită de documentare la Stațiunea de Cercetări Geografice și la Mănăstirea „Sf. Ana”, cătorătă de Pamfil Șeicaru între anii 1936—1939, dar sfîrșită abia la 2 decembrie 1990, locul unde se preconizează realizarea mu-

zeului cu variantele: expoziție de artă religioasă sau expoziție privind istoria orașului Orșova. O decizie în acest sens s-ar putea lua la ediția din acest an, organizatorii manifestării dorind să o permanentizeze și extindă cu invitați și din alte instituții care au preocupări de cercetare științifică a acestei zone.

CONSTANTIN JUAN-PETROI

ESTUL ÎNTÂLNEȘTE VESTUL LA LJUBLJANA

„Estul întâlnește vestul” a fost genericul sub care s-a desfășurat Conferința anuală a Comitetului Internațional de Documentare, comitet specializat al ICOM¹, în zilele de 13—15 septembrie 1993.

La conferință au participat 264 delegați, din 28 țări². 80 dintre delegați, din care 50 sloveni, au beneficiat de burse de participare oferite de fundațiile Getty și Soros.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în plen și în grupuri de lucru. Temele sesiunii plenare au fost: colaborarea internațională; eforturi de coordonare regională și națională; lupta împotriva furului; folosirea documentării pentru protejarea patrimoniului cultural; coordonarea inițiatiilor regionale și naționale. Este interesant de reieșat faptul că cele 39 de comunicări prezentate au fost alese astfel, încât să se constituie într-un dialog, sesizabil, Est-Vest. A reieșit că problemele sunt comune, dar răspunsurile, din diferite cauze, nu sunt, întotdeauna, același. Astfel, țările occidentale au ajuns, doar de foarte curând, la concluzia necesității unei evidențe centralizate, domeniu în care România, de exemplu, are un avans considerabil. În schimb, diversele proiecte regionale sau/și tematice, utilizând tehnici multi-

media³, pun instituțiile românești în fața unui vizibil handicap, ce ține de dotarea, încă precară, a muzeelor noastre. Chiar dacă, deocamdată, se remarcă disproporția dintre sumele uriașe investite și utilitatea documentară a unora dintre aceste proiecte, merită amintire, pe lângă deja cunoscutele RAMA și NARCISS-E și proiectele VAN EYCK (colaborare între muzeele din Marea Britanie, Irlanda, Belgia și Olanda) și REAL (bază de date privind pictura medievală din Europa Centrală, care va gestiona 15 000 de imagini din Austria, Germania, Cehia, Slovacia, Ungaria și Slovenia) și bineînțeles, proiectul „Constantin Brâncuși”⁴.

În cele nouă grupuri de lucru (Situri arheologice; Servicii CIDOC; Fișe documentare și terminologie; Controlul bazelor de date; Modele logice de date; Iconografie; Multimedia interactivă; Centre de informații în muzei; Etnografie), au fost discutate, într-o atmosferă informală, probleme foarte diverse, dar nu toate au fost finalizate în idei sau programe concrete de acțiune.

Sintetizând concluziile conferinței, toți participanții au fost de acord asupra necesității adoptării standardelor de date și a celor terminologice, cel puțin, în forma minimă (*core data*) și asupra importanței bazelor de date naționale, ca premise pentru proiectele internaționale.

După încheierea conferinței, ziua de 16 septembrie a fost rezervată întâlnirilor post-conferință — „Biblioteci în muzeu și galerii” și „Documentarea în arheologie” — și seminariilor: Controlul terminologiei; construcția și folosirea tezaurelor; Modelarea informațiilor; Standarde internaționale; Aplicații la standarde și management de proiecte.

Cei 11 delegați români, specialiști de la Ministerul Culturii, Direcția Muzeelor și Colecțiilor, Centrul de Informatică și Memorie Culturală, Muzeul Satului, Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național Cotroceni și Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „Astra”, au constituit una dintre cele mai numeroase delegații, alături de cele ale țării gazdă,